

KUIERROUTE YWEHORST (PAARS)

REESTDAL: ERFGOEDROUTE IJHORST
ROUTE 5 km

Introductie

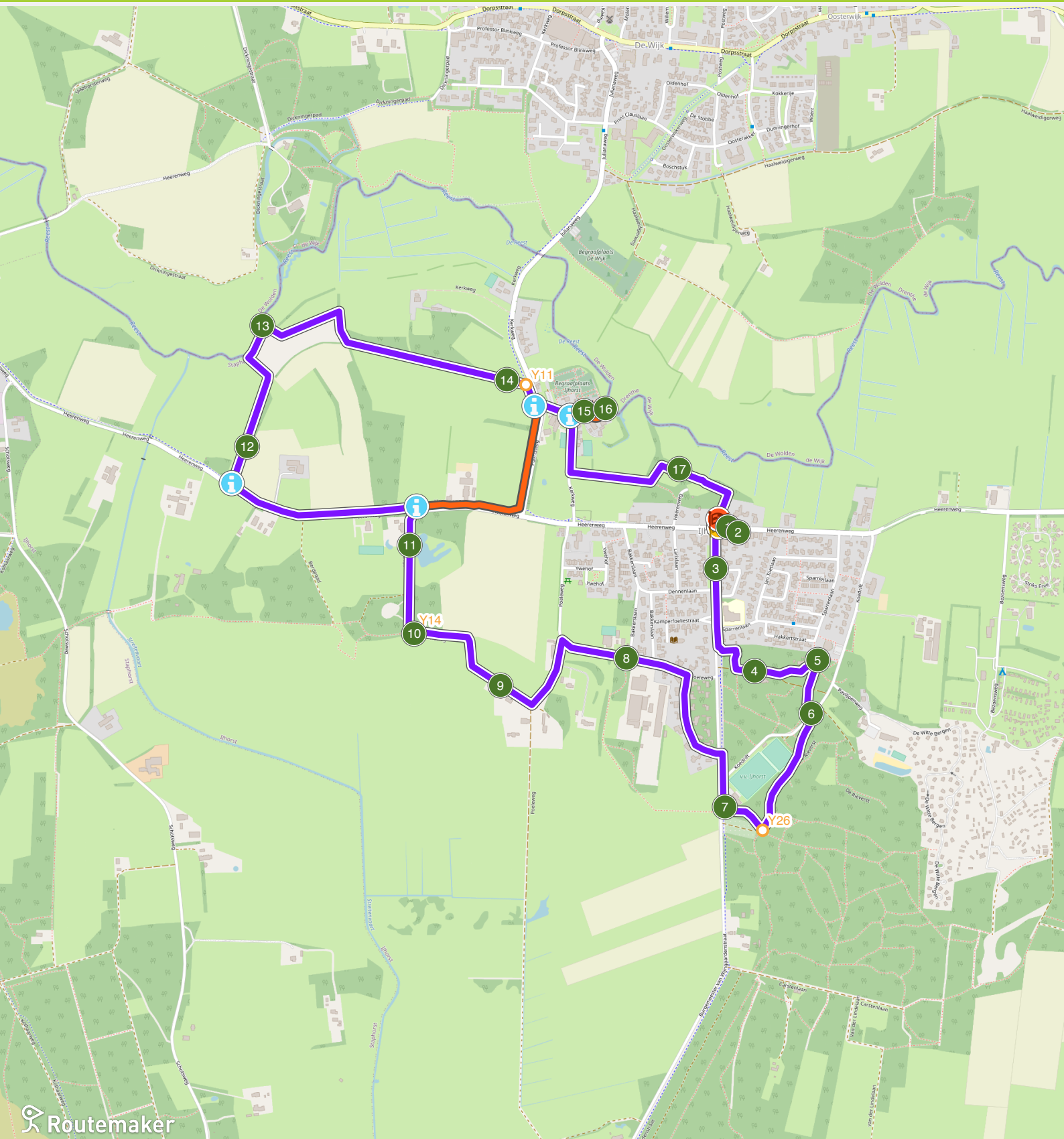
De wandeling (paars), met uitkijktoren, kenmerkt zich door een oud reliëflandschap in hoogtes/laagtes en slingert door de (kerk)geschiedenis in en rond het dorp IJhorst. Uniek: een stukje (nat)struinen over een voormalig kerkenpad langs de beekgrens en de natuurontwikkeling 'Vledders' (sinds 2021).

Route gemaakt door

Reestdalgroep. (archief)foto's: Hist. Ver. de Wijk-Koekange en privé. Bron: boekje OVKK 'Kuierroute IJhorst 40' (2013) met dorps-/natuurgeschiedenis.

Kuierroute Ywehorst (paars)

Reestdal: erfgoedroute IJhorst

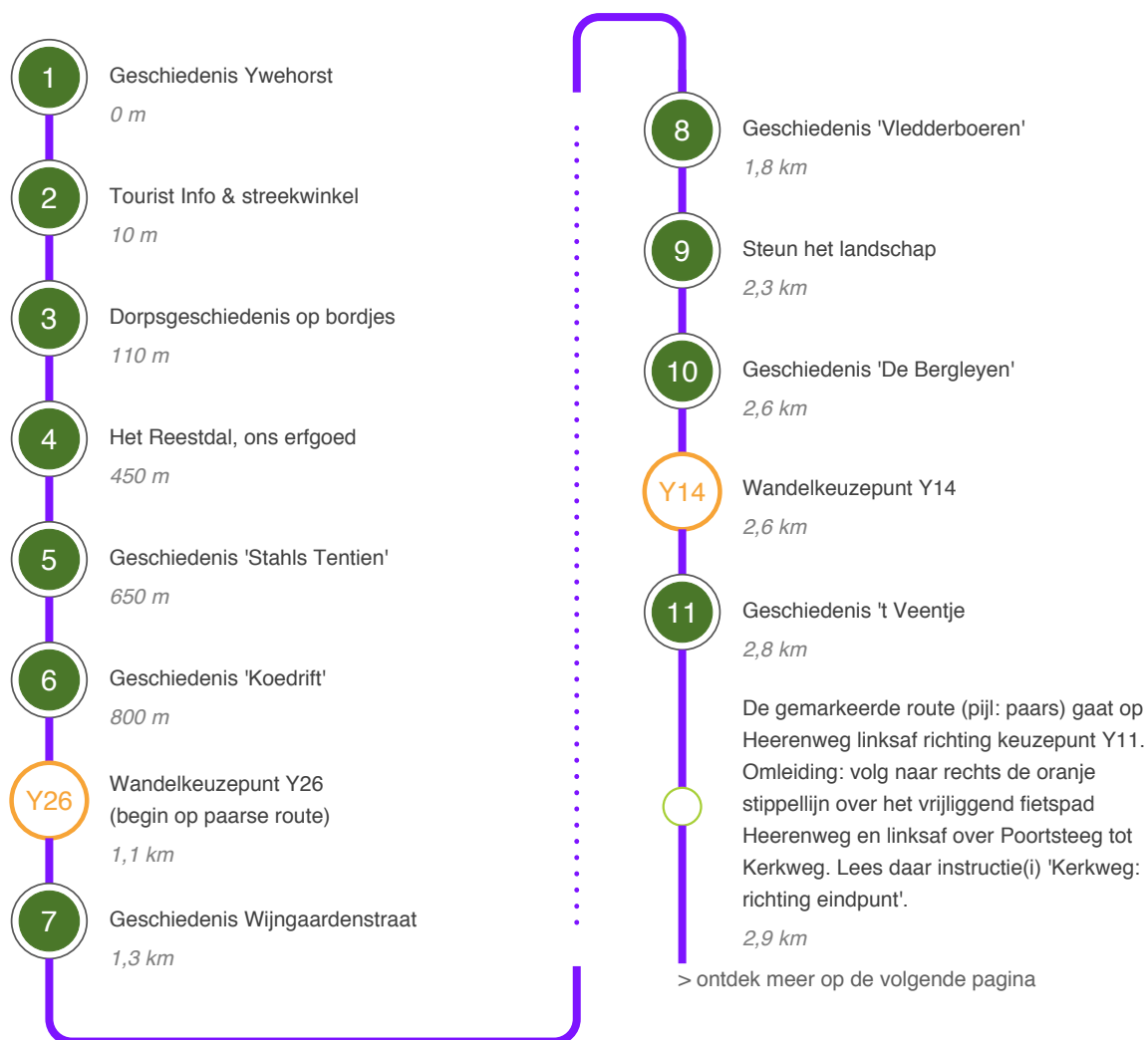
Kuierroute Ywehorst (paars)

Praktische informatie

Lees de POI 'start' op je mobiel bij het bord wandelnetwerk i55 aan Heerenweg m.b.t. de vier kuierroutes in en rond IJhorst (gemarkeerd in vier kleuren). De hond is aangeliend toegestaan, maar u moet de hond halverwege de route over een hek tillen. Lukt dat niet, dan kunt u de hoogwater route volgen na wkp Y14

Naar de startlocatie

Startpunt: Parkeerplaats Heerenweg, 7955 PE IJhorst. Ook oplaadpunt voor elektrische auto's. aanwezig. Tourist Info Reestdal/Staphorst, Heerenweg 42: bij het 'KroKo MultiPunt' een openbaar toilet (overdag gratis: 08-20 uur). Wanneer de vlag wappert is de streekwinkel geopend. OV-reiziger: buurtbus 592 vanaf station Meppel. Stap uit bij halte Heerenweg(Klomp). Start bij i55 en volg de markering (pijl: paars).

Vervolg route

-
- Wandelt u met een hond? Til hem over de omheining bij het opstapje. Lukt dat niet, dan via de doorsteek bij hoog water. (oranje lijntje in de routeapp)
3,4 km
- 12** Geschiedenis 't Olde De Haar
3,5 km
- 13** Geschiedenis 'Kerkenpad'
3,9 km
- 14** Geschiedenis 'Meestershuis'
4,6 km
- Y11** Wandelkeuzepunt Y11
4,7 km
- (Omleiding hoog water, komende vanaf keuzepunt Y14 / Heerenweg): steek naar rechts de verkeersweg over. Bewandel Kerkweg richting de kerk en (ver)volg de gemarkeerde route (pijl: paars) richting de Uitkijktoren en het bord Wandelnetwerk i55 aan Heerenweg in IJhorst, het eindpunt.
4,7 km
- Kerkplein: volg schuin rechts/rechtuit het klinkerpad tot 'Hemels Uitzicht'. De kerk, begraafplaats met houten klokkenstoel zijn aan uw linkerhand. Op het pleintje staat een bankje en informatiepanelen van Landschap Overijssel.
4,8 km
- 15** Geschiedenis 'Mededelingskast'
4,8 km
- 16** Pleintje 'Het Hemels uitzicht'
>= 100 meter van route vandaan
- 17** 'Het Reestdal' & Uitkijktoren
5,3 km

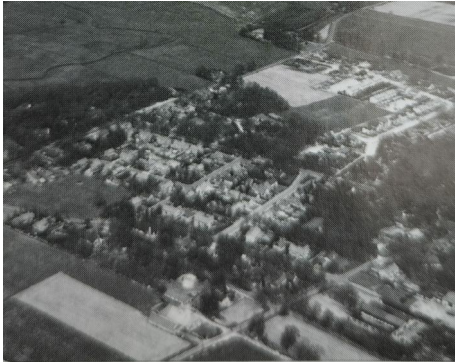
Einde van de route

Kuierroute Ywehorst (paars)

5 km

1

Geschiedenis Ywehorst

Ontstaan Ywehorst

Het dorp IJhorst telt zo'n 1000 inwoners. In de oude kern van IJhorst stond in 1292 al een kerkje (kapel), gesticht door het klooster Zwarte Water bij Hasselt. De oudste informatie over het dorp dateert van 1365. Waarschijnlijk viel IJhorst toen nog niet onder Staphorst, het had een eigen Schout.

Oorsprong 'Ywe' en 'Horst'

'Ywe' is de oude benaming voor taxus. Een horst is een (zand)hoogte in een moerassig gebied. De naam IJhorst zegt dus iets over het oorspronkelijke landschap: een hooggelegen nederzetting waar veel taxusstruiken groeiden. In het dialect heeft men het niet over IJhorst, maar over 'De Rieverst'.

'Nieuw' IJhorst toen

Tot circa 1900 beperkte de bebouwing van het dorp IJhorst zich tot een iets noordelijker gelegen kleine agrarische kern en verspreid liggende boerderijen in het buitengebied. Café 't Vosje aan Heerenweg, toen nog een zandweg, had tevens een deur met toegang tot een kleine kruidenierszaak.

Heerenweg vanaf 1900

Vanaf het begin twintigste eeuw vestigden zich aan Heerenweg diverse middenstanders. De groei rond de kerk stagneerde, waardoor IJhorst tegenwoordig twee 'gezichten' heeft. Een agrarische gedeelte met een authentieke uitstraling en het modernere dorp met o.a. vakantiewoningen en campings.

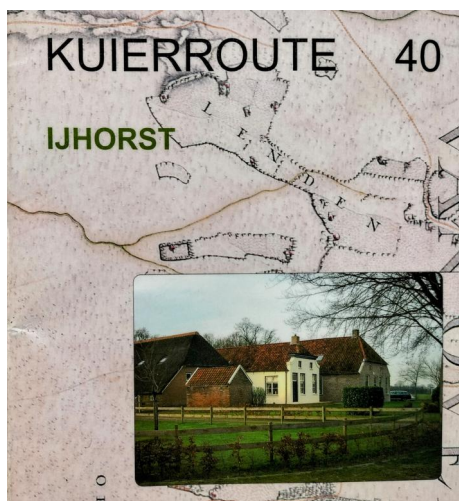
Historie 'Kuieren in IJhorst'

Het persbericht over drie nieuwe kuierroutes (gemarkeerd op kleur met een klavertje) dateert uit 11-04-2006. Het eerste boekje van OVKK uit 2005 werd in 2013 vervangen. In dit boekje een grote verscheidenheid aan cultuurhistorisch erfgoed, opgesteld door dorpshistoricus Roelof Bakker (foto).

Roelof Bakker aan het melken.

<https://ovkk.nl/home> (Website OVKK (link))

Voortbestaan 'Kuierroutes'

Landschap Overijssel laat de dorpsgeschiedenis in en rond IJhorst voortbestaan in hun herziene (app)kuierroutes (1-2-3-4). Het 'Kuiervoetboekje 40' uit 2013 van OVKK is hierbij de bron. De POI's verhalen in elk van de vier kuierroute 'ons erfgoed' uit het Reestdal. De link verwijst naar alle LO routes!

<https://www.landschapoverijssel.nl/eropuit/routes> (Routes Landschap Overijssel)

2

Tourist Info & streekwinkel

KroKo MultiPunt

De streekwinkel 'KroKo MultiPunt' en de Tourist Info 'Staphorst' aan Heerenweg 42 in IJhorst is geopend wanneer de vlag buiten wappert. Het openbaar toilet is overdag gratis (08 tot 20 uur).

<https://www.krokomultipunt.nl/> (KroKo MultiPunt IJhorst)

Kruidkoek met Reestdalzuivel

Zelf een kruidkoek met ingrediënten (molenmeel en zuivel) uit het Reestdal maken? In deze streekwinkel is een kant en klare samenstelling te koop en wordt dit, als je erom vraagt, feestelijk ingepakt om als kadootje weg te geven.

3

Dorpsgeschiedenis op bordjes

Erfgoed Ywehorst (IJhorst)

Volgens het laatste kuierboekje uit 2013, een herdruk van het eerste boekje uit 2005 door OVKK, was dit lila bordje bij de straat 'Elias Prieshof' één van 15 bordjes met 'verhalen op persoon/omgeving' langs de gemarkeerde 6 km rondwandeling (pijl: paars met klaver 2013-2024) door het dorp IJhorst.

Geschiedenis 'Elias Prieshof'

In het jaar 1921 werd op het 1 1/2 ha terrein door Elias Pries een kiosk gebouwd waar hij o.a. limonade en snoep verkocht. Er was toen ook een glijbaan, enkele schommels en een draaimolen. In het jaar 1932 bouwde hij een theehuis en ging daar ook wonen. In 1953 verkochte hij het hele complex.

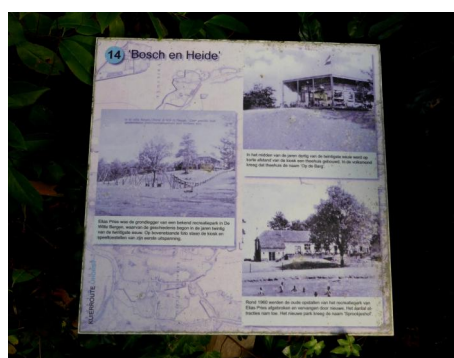
Behalve een uitbreiding op dit complex ook een naamswijziging: 'Sprookjeshof'. Onder die naam (foto) reed er een heus treintje rond door de omgeving van IJhorst. Helaas verwoestte een brand in 1979 het hele complex, er verrees later een nieuwe woonwijk (foto) onder de straatnaam 'Elias Prieshof'.

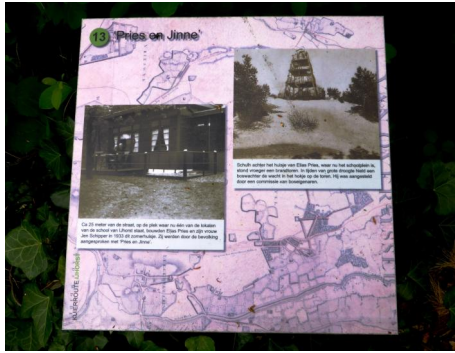

Burg. van Wijngaardenstraat: waar voorheen Sprookjeshof stond was eens het bekende theehuis van de heer E. Pries gevestigd. In het theehuis 'Bosch en Heide' (foto) in het gebied 'Witte Bergen' was het vroeger goed toeven. Dit is een foto van de locatie uit de jaren '30, twintigste eeuw.

Vervolg geschiedenis

In 1976 werd op de plek van het zomerhuisje 'Pries & Jinne' de nieuwe school van IJhorst gebouwd. Daar stond bordje 14. Waar nu het schoolplein is stond een brandtoren. Aldaar werd bij droge jaargetijden de wacht gehouden om, bij tijde van brand, de plaatselijke brandweer tijdig te informeren!

Bij een geboorte in het Koninklijk Huis kwam de plaatselijke Oranjevereniging ook in de brandtoren bijeen om de te ondernemen activiteiten te bespreken. Daar werd uitbundig op getoost maar daarna moest de vlag ook nog in de top gehesen! Beneden angekommen hilariteit, de vlag hing onderste boven.

Het Reestdal, ons erfgoed

Stuifduinen 'Witte Bergen'

Het stuiflandschap in het heuvelgebied 'Witte Bergen' is enkele eeuwen geleden waarschijnlijk ontstaan in een periode van grote droogte. Daardoor ging de witte zandlaag stuiven. Voor 1900 zag de overheid er op toe om het verder 'verstuiven' te voorkomen. Op het niet naleven stond een hoge boete.

<https://www.landschapoverijssel.nl/kennis> (Beheer Landschap Overijssel)

Woeste gronden

De combinatie van bos en open zandvlakten bleek toen al een grote aantrekkingskracht uit te oefenen op toeristen en dagjesmensen uit de omgeving. Ook nu is dat nog het geval, vooral ten zuiden van IJhorst op de voormalige woeste gronden en waar nog wit stuifzand rest op de plek 'De Vier Bergen'.

<https://www.ontdekstaphorst.nl/staphorster-kwartet/boswachterij-staphorst/> (Boswachterij Staphorst (link))

Een wereld van verschil

Vanaf de vroege Middeleeuwen was vrijwel het hele gebied rondom Staphorst bedekt met een meters dik hoogveenpakket. Aan de west- en noordzijde werd dit veenpakket abrupt begrensd door de beekdalen van Gen(n)e (Zwarte Water), Sethe (Meppelerdiep) en Reest.

Tweede helft negentiende eeuw: alleen ten zuiden van het dorp IJhorst werden de woeste gronden verkaveld als gebruiksgronden in zogeheten 'slagen'. Het patroon van kaarsrechte, toen van noord naar zuid lopende wegen en sloten en nu nog goed te zien onder Punthorst, bleef tot op heden gehandhaafd.

<https://www.staatsbosbeheer.nl/uit-in-de-natuur/locaties/staphorsterveld> (Staatsbosbeheer 'slagen')

'Groen' en 'rood' erfgoed

Landschap Overijssel, maar ook Het Drentse Landschap en het Staatsbosbeheer maken zich al vele jaren sterk voor het behoud van het cultuurhistorische landschap in het unieke beekdallandschap 'Het Reestdal' met haar monumenten (rood) en (groen) erfgoed in het oeroude beekdallandschap.

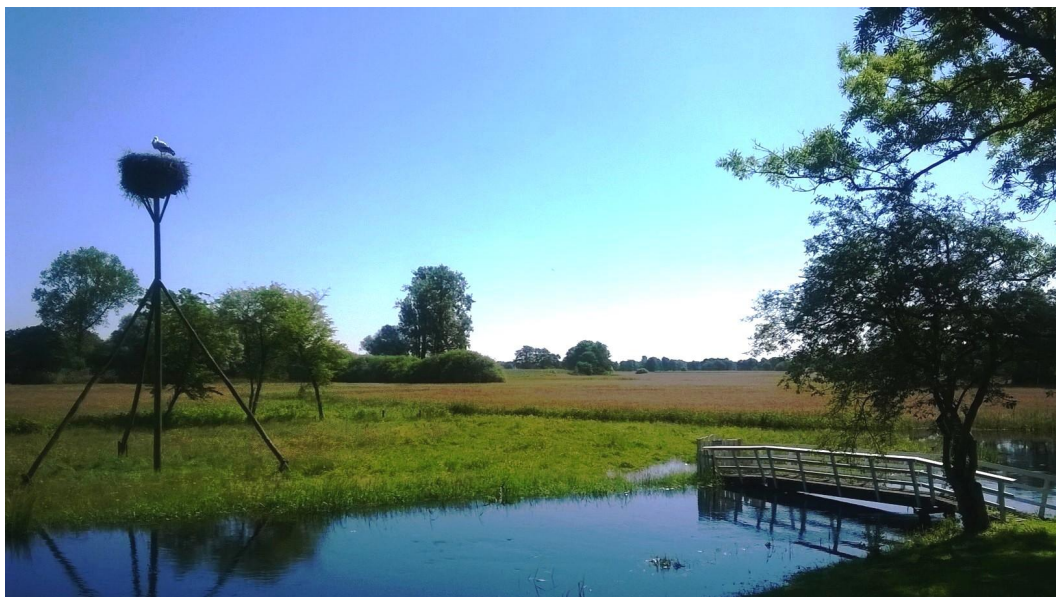
<https://www.landschapoverijssel.nl/kennis/erfgoed> (Het begrip (groen) erfgoed)

Grensriviertje de Reest

Rond het dorp IJhorst meandert hedendaags nog de voormalige hoogveenbeek 'Reest' in al haar glorie. Kanalisering is haar bespaart gebleven door het gesteggel 'toen' tussen de twee grensbeheerders, Overijssel en Drenthe. Een stukje (nat)struinen langs de beek kan, maar natuurlijk niet bij hoog water!

<https://hetreestdal.nl/?p=57> (Veenbeek 'Reest', het verloop)

Ooievaars in het Reestdal

Tussen februari en het eind van de zomer kun je nestelende, klepperende en foeragerende ooievaars spotten in het Reestdal. Het blijft een indrukwekkend schouwspel om de grote vogels, spanwijdte vleugels 2 meter, tegen de hemel te zien zweven op de thermiek. Foto: hoogwater in de Reest bij IJhorst.

<https://www.bing.com/videos/riverview/relatedvideo?&q=Ooievaars+in+het+reestdal&&mid=1B60B4AFE6DFAF1DCE821B60B4AFE6DFAF1DCE82&&FORM=VRDGAR> (Video 'Idyllisch Reestdal')

Streekeigen bomen en struiken

De beheerders van het cultuurhistorisch landschap zetten zich al jaren in om een grote verscheidenheid te creëren in het, aan hun toevertrouwde landschap, aan inlandse bomen en struiken. Landschap Overijssel maakt zich hiervoor ook sterk. Meer lezen, open

<https://www.landschapoverijssel.nl/erfgoed/streekeigen-bomen-en-struiken> (Streekeigen bomen (link))

Mysteries van het Reestdal

Ben je heerlijk aan het genieten in het unieke beekdal, krijg je zomaar ongemerkt gezelschap maar... De mysterieuze plekken van 'nu' vormden 'toen' ook al het decor voor 31 spannende verhalen over heksen, spookhazen, witte wieven, of moordende en plunderende vagebonden. Beleef het nu digitaal mee!

<https://www.ontdekstaphorst.nl/hetreestdalmysteries/> (Klik op deze link.)

5

Geschiedenis 'Stahls Tentien'

Aan en nabij de weg Koedrift

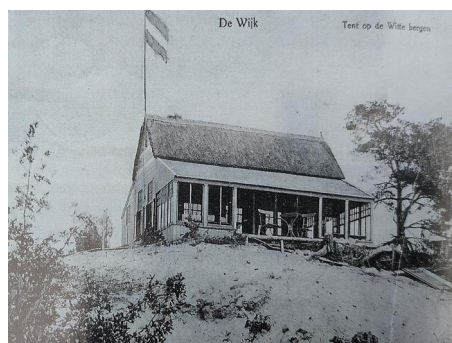
Waar nu het sportlokaal IJhorst staat, stond voorheen aan de Koedrift het paviljoen en zwembad van Sienes en Hendrik Hazelaar. Bij binnenkomst las men op de boog 'Bosbad De Witte Bergen'. De uitspanning werd alleen in de zomer geëxplodeerd, tegen Pasen kwam het meubilair op een handkar terug.

Geschiedenis 'Stahls Tentien'

In 1908 bouwde L.G. Stahl uit Meppel een kleine uitspanning. In de volksmond 'Stahls Tentien'. Na de afbraak in 1924 kwam er een groter gebouw, de nieuwe uitbaters waren de gebroeders Hazelaar uit de Wijk. Na een brand in 1934 kwam er een paviljoen. Informatie overeenkomstig aan het bordje 10 en 11.

Tent op de Witte Bergen

De nieuwe uitspanning ging verder onder de naam 'Paviljoen Denneheuvel'. Het terrein kende verschillende attracties zoals een zwembad, een kanovijver, een speeltuin en een dwaaltuin met uitkijktoren. Het complex werd in 1947 verkocht aan de familie Van der Werf. Sinds 2005 is het een recreatiepark.

6

Geschiedenis 'Koedrift'

Historie 'de Kleine IJhorst'

In dit gebied hebben o.a. inwoners van Meppel zomerhuisjes gebouwd tussen 1900-1940. Na de brand in de WOII kwam er een clubhuis van de padvindergroep 'Roelof van Münster' aan Koedrift. Over deze zandweg dreven twee boeren hun koeien vanaf Heerenweg (eind Koedrift) naar 'Vledders'. Info bordje 9.

7

Geschiedenis Wijngaardenstraat

Bordje 8: Wijngaardenstraat

In 1935 werd de straat verhard, het toenmalige Waterschap 'Het Westerhuizingerveld' gaf deze weg de naam Burgemeester van Wijngaardenstraat. Vernoemd naar de burgervader van de gemeente Staphorst A.H.H. van Wijngaarden (1903-1938). Het in de boom vergroeide bord verwees naar het zwembad.

https://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_Nederlandse_waterschappen (Nederlandse waterschappen)

Het bospad dat naar het zwembad leidde, was tevens de verbinding met het IJhorsterveld. Het kwam, na circa 3 km, uit bij de Bomertswijk of (in het IJhorsts) 'de Wiekewal'. Het huidige pad wordt op verschillende plekken onderbroken door o.a. het sportveld en een hekwerk rond een camping.

Geschiedenis 'Vledderboeren'

Bordje 7: Vledderboeren

De bewoners van de boerderijen aan deze weg werden vroeger de Vledderboeren genoemd. De melk van die boeren werd door een melkrijder vanaf hier over de Vleddersteeg naar de Coöp Zuivelfabriek 'De Halfweg' vervoerd. Jaar 1905: de diakonie had hier land in eigendom onder de naam 'de Grote Poele'.

Zo ook een woning voor 'inwoners die in moeilijkheden waren gekomen'. Na het

vertrek van de laatste bewoners kocht de gemeente de grond en het huisje en maakten het terrein bouwrijp voor de vestiging van bedrijven. De eerste onderneming was de Firma Mantel uit Badhoevedorp, een machinefabriek.

Een haag als erfafscheiding

Vroeger werd het erf van boerderijen omringd door een haag (men had toen nog geen prikkeldraad). Zo'n stekelige haag (meidoorn of sleedoorn) werd toen als veekering gebruikt. Ook rond een moderne locatie wordt zo'n streekeigen haag aangeplant. Landschap Overijssel heeft hierin een adviserende rol.

Sleedoornvruchten

<https://landschapoverijssel.nl/erfgoed/streekeigen-bomen-en-struiken> (Streekeigen

inheemse struiken)

Steun het landschap

Leijer Hooilanden

Hooilanden

Door nieuwe gewassen en landbouwtechnieken, dreigen schrale hooilanden uit ons landschap te verdwijnen. En dat heeft onder andere een negatief effect op onze soortenrijkdom. Landschap Overijssel zet zich in voor het behoud van hooilanden.

Help mee!

Hier in natuurgebied De Vledders vind je de 'Leijer Hooilanden'. Landschap Overijssel heeft tientallen hectare grond aangekocht, om de hooilanden te behouden en te versterken. Jij kunt ons helpen bij ons werk. Bijvoorbeeld door donateur te worden.

Voor donaties verwijzen we u graag door naar onze website.

<https://www.landschapoverijssel.nl/doneer> (Info over donateurschap)

Geschiedenis 'De Bergleyen'

Nieuwe natuur 'De Vledders'

Het heuvelige bosgebied, rondom het wandelkeuzepunt Y14, wordt 'de Bergleyen' genoemd. U kijkt over de ontwikkeling van het weidegebied 'De Vledders en Leyerhooilanden' vanaf het begin 1900. Na de verving een verbetering van de waterhuishouding werd het waardevolle landbouwgrond.

Bordje 6 'De Vledders' met de dorps-/natuurgeschiedenis stond vanaf 2013 tot 2025 nabij het huidige keuzepunt Y14.

Natuurontwikkeling vanaf 2021

Landschap Overijssel: In het jaar 2021 is men begonnen met de herinrichting van dit gebied. Men legde een nieuw watersysteem aan en daardoor worden periodes van droogte en hevige regenval beter opvangen. Het gebied is opnieuw ingericht, zo kunnen planten en dieren daarin optimaal floreren.

<https://landschapoverijssel.nl/vleddersleijerhooilanden> (Gebiedsontwikkeling 'Vledders')

Streitenvaart

Wat heeft de Streitenvaart, een afwateringssloot, met het Reestdal te maken? Heel veel, hoorden de wandelaars tijdens een excursie van terreinbeheerder Hans Dijkstra van Landschap Overijssel. De ontwikkeling van het niet toegankelijke natuurgebied 'De Vledders' kun je bekijken vanaf een wandelpad.

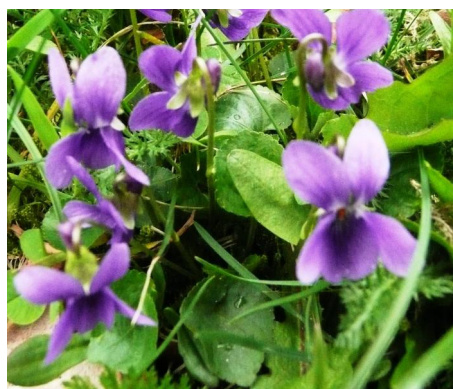

Foto 'toen': plaggenhut en loopbrugje aan Streitenvaart.

Geschiedenis 't Veentje

Het 'Vennetje'

Het vennetje is ontstaan door veenaftgravingen en wordt in de volksmond 't Veentje genoemd. Hierover een anekdote: enkele boeren die bij de kerk woonden moesten bij dit vennetje langs om bij hun land te komen in het gebied de Vledders. Eén van die boeren was J. Berends. Informatie van bordje 6.

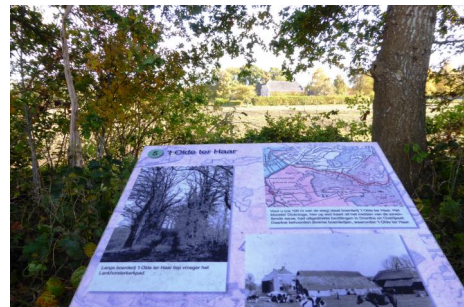
De paarden van boer Jan Berends sloegen op hol en kwam met de wagen naast de weg en reed pardoes het vennetje in! Gebaseerd op dat voorval bracht de IJhorster jeugd, wanneer Jan Berends weer eens brulde om hen uit de appelbomen te houden, het volgende rijmpje ten gehore:

"Jan Berends brul, hef een peerd en een vul. Ook nog een waag'n, en daor kan he'j hard mee jaag'n". Het bosgebied waar u zich nu in bevindt, wordt 'de Bergleyen' genoemd.

Geschiedenis 't Olde De Haar

Historie 't Olde ter Haar

Oorspronkelijk behoorde het erf van boerderij 't Olde ter Haar bij de bezittingen van het klooster van Ruinen. In 1325 gingen de bezittingen over naar Dickninge. Klooster Dickninge had uitgestrekte bezittingen aan de Overijssels kant van de Reest, zoals de erven Beugelen, de Hofstee, de Ruststee.

De boerderij 't Olde ter Haar was één van de oudste boerderijen, die tot de bezittingen van het klooster behoorde.

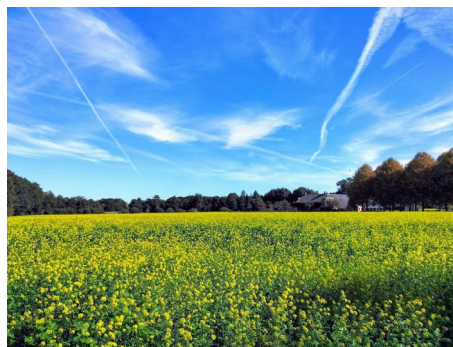
Historie 'erven', vervolg...

Maar daaronder hoorden ook de erve Nimberg, twee erven bij de kerk, erve Zwarte Water en het 't Olde ter Haar. Alle boerderijen in de omgeving zijn afsplitsingen van het erve 't Olde ter Haar. Ter hoogte waar het informatiebordje 5 stond, kruiste vroeger het Lankhorster kerkenpad de oude houtwal.

<https://www.landschapoverijssel.nl/erfgoed/houtwallen-1> (Erfgoed 'houtwallen' (link))

Bloei van het koolzaad

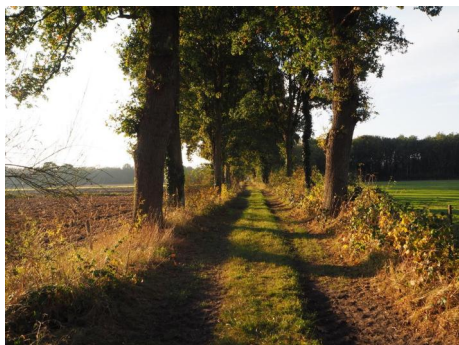
Genieten van een gele bloemenzee aan bloeiend koolzaad; het is overal mogelijk en vaak te zien in het voorjaar, zomermaanden. Maar op deze locatie, met zicht op boerderij 't Olde ter Haar, aan de Heerenweg te IJhorst gespot door de routemaker eind september. Historie koolzaad; klik op de link.

Koolzaadveld in IJhorst

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Koolzaad> (Koolzaad; wereldwijd bekend)

Geschiedenis 'Kerkenpad'

Kerkenpad 't Allee

Het bordje 4 (foto) stond aan de gemarkeerde route (pijl: paars + klaver). Vanaf dit punt, waar u niet verder kunt lopen langs het grensriviertje Reest, ook nu nog zicht op het huidige landgoed Dickninge met een duiventil. Richting de kerk in Oud IJhorst komt u over het vroegere kerkenpad 't Allee.

Tot ongeveer 1925 gingen de meeste mensen lopend naar de kerk. Onder andere de bewoners van de Schiphorst, de Havixhorst en Dickninge maakten van dat kerkenpad gebruik. Over dat pad werden ook de overledenen naar het kerkhof gedragen.

Onderhoud kerkenpad

De kerkelijke overheid zag er op toe dat het pad goed onderhouden werd. Het bruggetje (foto) was de enige mogelijkheid van IJhorst de Reest over te steken. De Reest vormt nu de scheiding tussen de provincies Overijssel en Drenthe. Deze natuurlijke riviergrens lag in 1572 ongeveer 5 km zuidelijker!

Wanneer u nu richting de monumentale duiventil kijkt staat daarachter het tegenwoordige huis Dickninge, dat in 1848 is gebouwd in opdracht van Reint Hendrik de Vos van Steenwijk. Daarvoor stond op die plek het klooster Dickninge. Dat werd in 1325 gebouwd en in het jaar 1635 afgebroken.

Bruggetje over de Reest

De staanders van de brug waren nog lange tijd te zien. In oude archieven staat vaak vermeld dat men het kerkenpad niet kon gebruiken. In periodes met regen is het hier erg nat. De mensen moesten dan ver om lopen. Dat is hedendaags ook nog zo wanneer grensriivertje de Reest buiten haar oevers treedt.

14

Geschiedenis 'Meestershuis'

Bordje 3 stond aan 't Allee

Het bordje informeerde over het pand aan de Kerkweg (foto) waar je het kerkenpad 't Allee' verlaat. In de volksmond heet die woning het 'Meesterhuis' en is oorspronkelijk door de gemeente Staphorst in 1876 gebouwd als onderkomen voor de toenmalige hoofdonderwijzer Arie Hakkert.

Naast onderwijzer (40 jaar) was Hakkert naast zijn ambt als onderwijzer, ook koster en voorzanger in de kerk. Hakkert kocht in 1916, met geleend geld van enkele boeren, uit het dorp het Heerenhuis 'de IJhorst' bij de Reestbrug. Hoofdonderwijzer Koster heeft vijf jaar in het Meesterhuis gewoond.

Geschiedenis 'Mededelingskast'

Mededelingskast

Hedendaags staat er nog een replica van een oorspronkelijke mededelingskast van de gemeente Staphorst. Bordje 2 informeerde hierover. De Kast en het bordje gaven tot het jaar 2005 informatie over de kerk, klokkenstoel en de 'Kerkbuurt'. De buurt die vroeger de 'Grote IJhorst' werd genoemd.

Geschiedenis 'Mededelingskast'

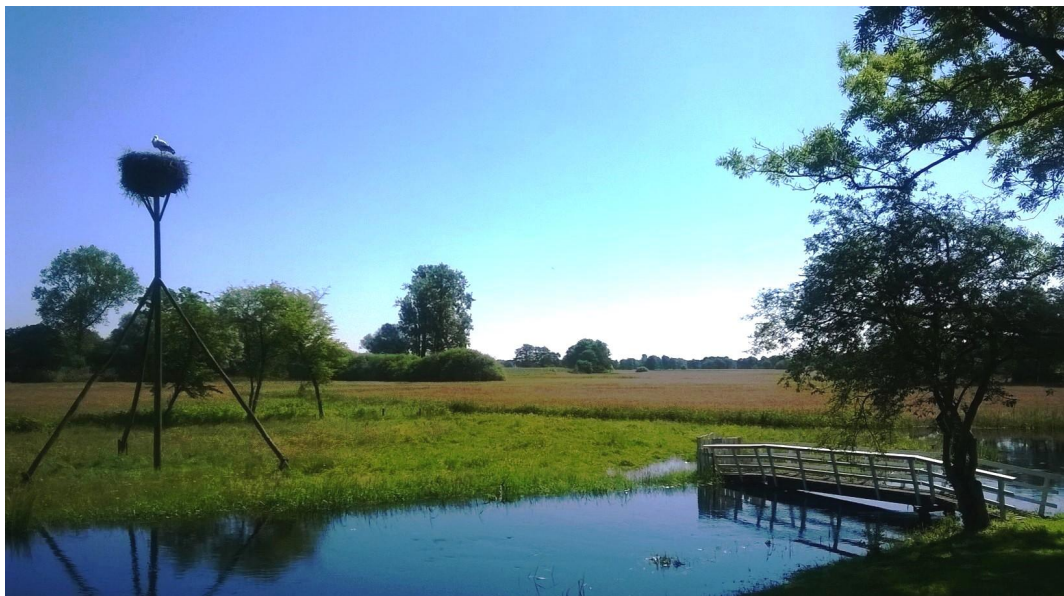
Het origineel van de mededelingskast plaatste de gemeente Staphorst begin 1900 op deze plek, om de inwoners van IJhorst op de hoogte te houden van gemeentelijke zaken. Voordien werden deze berichten in de kerk afgekondigd door de koster, maar de schout van Hasselt klaagde over een kerkverstoring.

Door die afkondigingen werd de 'Kerkespraak' verstoord; want ook houtverkappingen en andere zaken bracht men onder de aandacht van de kerkgangers. Het bord is omstreeks 1950 door de gemeente weggehaald omdat zij vanaf toen mededelingen in de Meppeler Courant publiceerde. Foto (2003): Roelof Bakker.

16

Pleintje 'Het Hemels uitzicht'

IJhorst 2014: overstrooming Reest bij kerk.

Het Hemels uitzicht

Neem plaats op het bankje en geniet van het prachtige uitzicht op het grensviertje de Reest en over het Reestdal. Het nest op de hoge paal geeft zicht op de opgroeiende ooievaars vanaf het voorjaar.

Het bruggetje over de grensbeek 'Reest', achter de monumentale kerk, is een oversteek naar het Drentse grondgebied. De Kerk is eigenaar van dit stukje grond. Helaas niet toegankelijk voor het publiek. Totaal zijn er 37 bruggetjes bekend over de Reest. Hierover te lezen bij

<https://www.bruggenstichting.nl/126-bruggen/bruggen-september-2017/686-bruggen-over-grensrivier-de-reest> (Bruggen over de Reest)

Als je naar de andere kant kijkt, zie je het prachtige kerkje van IJhorst met een losstaande klokkenstoel. Op deze plek staat al eeuwenlang een kerk. Voor 1400 was het een houten kerk. Het huidige kerkgebouw stamt uit 1823. In het dorp 'de Wijk' is geen kerk; men kerkte daarom in IJhorst.

Aalstal of fuik

Aan zo'n mooie plek kleeft een mooi verhaal. Vroeger hadden adel en kerk het voorrecht om paling te vangen met een zogenaamde 'aalstal' (fuik) in de Reest. In IJhorst hebben buurtbewoners de reeds lange tijd verdwenen aalstal gereconstrueerd (foto) en een nieuwe functie gegeven. Klik op de link.

<https://www.geheugenvandrenthe.nl/bevloeiing> (Bevloeiing en 'het schut')

De aalstal is een soort fuik die even breed is als de rivier. Door deze in de Reest te laten zakken en weer omhoog te halen ving men vis. Tegenwoordig kan de aalstal gebruikt worden om ecologisch onderzoek te doen naar de visstand.

<https://www.landschapoverijssel.nl/erfgoed/aalstal> (Aalstal Reest)

Eeuwenoude gracht keert terug

Augustus 2025: de verdwenen gracht uit de 19e eeuw werd in dit jaar feestelijk geopend. Het initiatief voor het herstel van de gracht komt voort uit onderzoek naar de geschiedenis van de kerk die in 1236 werd gesticht. Uit een tekening uit 1829 bleek dat

er destijds een gracht rond de kerk lag.

IJhorst 2025: oude gracht bij de kerk hersteld.

Afmetingen: een diepte van 1 meter, een breedte van 2 meter. Foto: de uitgegraven grond werd gebruikt om het omliggende land op te hogen en in te zaaien met een lokaal grasmengsel. Een verbindingssloot moet zorgen voor de aanvoer van water vanuit de Reest, hopelijk komen er ook vissen in zwemmen.

17

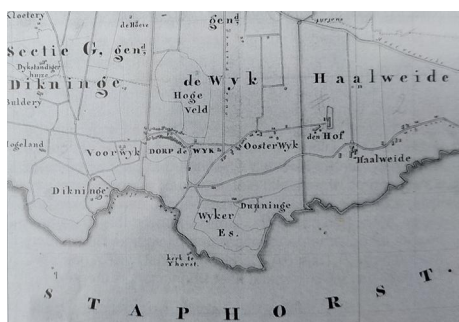
'Het Reestdal' & Uitkijktoren

Genieten van het Reestdal

Het kronkelende riviertje de Reest betekent meer dan de grens tussen Overijssel en Drenthe. Water speelt hier de hoofdrol. De hooilanden met kleurige bloemen, zoemende insecten, statige boerderijen, heidevelden en lome bossen worden al eeuwen met elkaar verbonden door veenbeek Reest.

<https://www.youtube.com/watch?v=uT0zbZaea0> (Video 'Blik in het Reestdal')

Boerderijen aan de Reest

In archiefstukken uit 1428 wordt al één van de grotere boerderijen vermeld. Deze boerderijen stonden op de hogere zandkoppen aan het grensriviertje Reest en het boerenbedrijf ontwikkelde zich in de loop der eeuwen. Men boerde goed op de zogeheten 'vette weidegronden' en hooilanden. Kaart 1832.

<http://www.wernertenkate.nl/boerderijen-in-het-reestdal/> (Boerderijen in Reestdal)

Uitkijktoren IJhorst

Op 17 juni 2023 werd feestelijk de nieuw geplaatste 17 m hoge uitkijktoren geopend. De Dorpsraad IJhorst zag hun lang gekoesterde wens toen in vervulling gaan! Het beklimmen ervan wordt beloond met een riant uitzicht over het oeroude beekdallandschap 'Het Reestdal'. Landschap Overijssel verteld.

<https://www.landschapoverijssel.nl/reestdal> (Over het Reestdal)

